

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 18. april 2023
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Katrine Thorup
Sagsnr.: 2023-0030-8583
Dok.: 2781255

Besvarelse af spørgsmål nr. 473 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 473 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. marts 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 473 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af REU alm. del - spørgsmål 167 redegøre for den nøjagtige organisering af området for menneskehandel og menneskeudnyttelse i hver politikreds, herunder antallet af ansatte som beskæftiger sig fuld tid med området i hver politikreds, hvilken viden/uddannelse i relation til området disse ansatte har, samt om der er udpeget konkrete kontaktpersoner, som organisationerne kan kontakte i hver politikreds?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra landets politikredse. I den forbindelse skal Rigspolitiet bemærke, at den danske straffelov ikke finder anvendelse i Grønland og på Færøerne. Dette indebærer, at menneskeudnyttelse ikke er kriminaliseret i Grønland og på Færøerne.

På baggrund af bidragene fra politikredsene kan Rigspolitiet oplyse følgende om organiseringen:

Syd- og Sønderjyllands Politi oplyser, at den nationalt koordinerede monitoringsopgave vedrørende menneskehandel og menneskeudnyttelse siden maj 2022 har været forankret i Syd- og Sønderjyllands Politi i Udlændingekontrolafdeling Vest (UKA Vest). Den nationale monitoring foretages på baggrund af den politimæssige indsats i politikredsene samt på baggrund af viden, modus, efterretninger mv. fra ind- og udland, herunder primært fra Europol samt fra eksterne samarbejdspartnere som Center mod Menneskehandel og Familieretshuset.

Monitoringsopgaven i UKA Vest varetages hovedsageligt af en medarbejder i afdelingens Grænse Analyse Team. Den pågældende medarbejder, der er analytiker, beskæftiger sig fuld tid med menneskehandel og menneskeudnyttelse. Andre medarbejdere i Grænse Analyse Team, herunder politiuddannede, bistår ad hoc. UKA Vest har som led i monitoringsopgaven fra marts 2023 genoprettet et netværk, der består af alle politikredsenes kontaktpersoner på området og Center Mod Menneskehandel. Netværket skal sikre videndeling, erfaringsopbygning mv.

Politikredsens sager om menneskehandel og menneskeudnyttelse efterforskes af Efterforskningsafdelingen i UKA Vest. En leder varetager koordineringen af sagerne og fungerer både som

kontaktperson for resten af politikredsen og for netværket. Efterforskningen af menneskehandel og menneskeudnyttelse er en af mange opgaver i efterforskningsafdelingen, og der er ikke bestemte efterforskere, der alene beskæftiger sig med efterforskning af denne type sager.

Nordjyllands Politi oplyser, at politikredsens Efterretnings- og Analyseenhed følger området for menneskehandel og menneskeudnyttelse gennem daglig monitoring og analyse af omfanget heraf. Kontrolindsatsen på området, som har fokus på mulige ofre for menneskehandel eller menneskeudnyttelse, foregår primært i to sektioner. Dels de operative efterforskere (specialpatroljerne), der opsøger og kontrollerer bl.a. prostitutionsmiljøet, dels udlændingesektionen, der opsøger og kontrollerer primært arbejdspladser med mange udlændinge. Efterforskningen af sager om mulig menneskehandel eller menneskeudnyttelse foretages i Sektionen for Personfarlig Kriminalitet.

Politipersonalet, der i disse enheder arbejder med menneskehandel og menneskeudnyttelse, løser også andre politiopgaver i enheden, da det af hensyn til bl.a. fleksibilitet og muligheden for en intensiv indsats i konkrete situationer er afgørende, at opgaverne kan løses af flere medarbejdere. Der er altid udpeget mindst to konkrete kontaktpunkter i politikredsen, som organisationer kan henvende sig til i relation til menneskehandel og menneskeudnyttelse.

Østjyllands Politi oplyser, at politikredsens politimæssige indsats i sager om menneskehandel og menneskeudnyttelse er forankret i Udlændinge- og Grænsekontrolsektionen og Efterforskningscentret. Udlændinge- og Grænsekontrolsektionen foretager bl.a. indsatser og kontrollerer på udlændingeområdet, på arbejdspladser og på bordeller. Kontrol- og efterforskningsindsatsen i Udlændinge- og Grænsekontrolsektionen varetages af seks faste medarbejdere, hvoraf to medarbejdere er tovholdere på området for menneskehandel og menneskeudnyttelse. Tovholderne beskæftiger sig bl.a. med sektionens sager om menneskehandel og menneskeudnyttelse og er kontaktpersoner i forhold til Center mod Menneskehandel. Sektionens medarbejdere deltagere bl.a. i konferencer afholdt af Center mod Menneskehandel og i et nationalt netværksforum drevet af Syd- og Sønderjyllands Politis Udlændingekontrolafdeling Vest (UKA Vest) med henblik på videndeling og kompetenceudvikling inden for området.

Politikredsens sager om menneskehandel og menneskeudnyttelse opstår typisk i Udlændinge- og Grænsekontrolsektion. De relevante sager vil oftest overgå til den specialiserede sektion for personfarlig kriminalitet i politikredsens Efterforskningscenter. Der findes i denne sektion erfarne efterforskere med

mange års erfaring inden for arbejdet med menneskehandel, rufferi mv. Ingen af disse medarbejdere beskæftiger sig fuld tid på området.

Midt- og Vestjyllands Politi oplyser, at området for menneskehandel og menneskeudnyttelse er placeret i Udlændingeafdelingen under Central Efterforskning. Menneskehandel og menneskeudnyttelse er en stor del af opgaveporteføljen i Udlændingeafdelingen, der har løbende fokus på at monitorere området gennem bl.a. kontroller af massageklinikker og bordeller samt aktioner mod social dumping. Der er fire medarbejdere i Udlændingeafdelingen, der foruden menneskehandel og menneskeudnyttelse beskæftiger sig med andre områder tilhørende udlændingeafdelingen. Udlændingeafdelingens placering i Central Efterforskning giver mulighed for at indsætte væsentlige kompetencer og kapacitet ved mistanke om konkret menneskehandel eller menneskeudnyttelse, herunder inden for proaktiv og økonomisk efterforskning.

Medarbejderne i Udlændingeafdelingen har bl.a. deltaget i relevante kurser på Politiskolen om grænsekontrol, ligesom medarbejderne deltager i seminarer og møder, som udbydes af samarbejdspartnere på området med henblik på at vedligeholde viden og skabe netværk inden for området. Politikredsen har udpeget to kontaktpersoner.

Sydøstjyllands Politi oplyser, at menneskehandel og menneskeudnyttelse er en del af politikredsens opgaveportefølje, og anmeldelser indgår i den daglige driftsstyring. Politikredsens samlede indsats er fordelt mellem flere enheder og medarbejdere. Politikredsen har ikke medarbejdere, som alene beskæftiger sig med området. Politikredsen har udpeget en vicepolitinspektør som kontaktperson for organisationer mv. Derudover har kredsen udpeget en politikommissær i Grænsekontrollenheden som ansvarlig for indsatsen mod social dumping, og en politikommissær i Efterforskningscenteret som ansvarlig for indsatsen mod bordelvirksomhed og prostitution. Området monitoreres i politikredsens Enhed for Efterretning og Analyse.

De pågældende medarbejdere i politikredsen, der beskæftiger sig med området for menneskehandel og menneskeudnyttelse, har ikke modtaget en særlig uddannelse i relation til området. Medarbejderne deltager bl.a. i møder afholdt af Center mod Menneskehandel.

Fyns Politi oplyser, at området for menneskehandel og menneskeudnyttelse indledningsvis behandles i Beredskabscenterets Udlændingeafdeling. Hvis sagen vurderes at være meget omfangsrig og/eller kompliceret, søges sagen løst i samarbejde med

Efterforskningscenteret. Medarbejderne i Udlændingeafdelingen beskæftiger sig også med andre opgaver, f.eks. grænsekontrol og social dumping.

Udlændingeafdelingens medarbejdere deltager løbende i diverse seminarer og erfaringsudvekslingsmøder (ERFA-møder) om menneskehandel og menneskeudnyttelse. Politikredsen har udpeget en konkret kontaktperson i udlændingeafdelingen, som eksterne parter kan kontakte.

Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi oplyser, at området for menneskehandel og menneskeudnyttelse varetages af Udlændingekontrolafdeling Øst (UKA Øst), som også forestår efterforskningen af sagerne. UKA Øst understøttes af kredsens Efterretnings- og Analyseenhed (EAE), der monitorer og behandler efterretninger på bl.a. området for menneskehandel og menneskeudnyttelse. Der er udpeget en efterforsker og en politiassistent, der bl.a. sagsbehandler og efterforsker sager inden for området. Indsatsen indgår som en del af den samlede opgaveportefølje i UKA Øst, og de to medarbejdere beskæftiger sig også med øvrige opgaver. Såfremt der er større efterforskninger om menneskehandel eller menneskeudnyttelse, vil flere medarbejdere efter et konkret skøn blive inddraget i efterforskningerne.

De to udpegede medarbejdere har erfaring med efterforskningen i disse sager og særlig viden om udlændingeområdet, herunder menneskehandel og udnyttelse i prostitutionsmiljøer, bygge- og restaurationsbranchen. Medarbejdernes viden suppleres med relevant undervisning, herunder internationale kurser, webinarer, konferencer og videndeling med organisationer og samarbejdspartnere. Afdelingslederen og sektionslederen i UKA Øst er udpeget som kontaktpersoner, som organisationerne kan kontakte.

Midt- og Vestsjællands Politi oplyser, at menneskehandel og menneskeudnyttelse som udgangspunkt er organisatorisk forankret i sektionen for Organiseret Kriminalitet, der bl.a. håndterer omfattende og fremadrettede efterforskninger. Imidlertid håndteres sager om menneskehandel og menneskeudnyttelse ofte i sektionen Operativ Udlændinge, der deltager i lokale såvel som nationale aktioner vedrørende social dumping og løbende fører tilsyn med prostitutionsmiljøet. Herudover foretager politikredsens Efterretnings- og Analyse Enhed monitoring vedrørende menneskehandel og menneskeudnyttelse.

Politikredsen har ikke medarbejdere, der på fuld tid beskæftiger sig med menneskehandel og menneskeudnyttelse, idet denne opgave løses sammen med de aktuelle sektioner og enheders øvrige opgaveportefølje. De pågældende medarbejdere udnytter deres politifaglige og analytiske kompetencer ved behandling af sager om menneskehandel og menneskeudnyttelse, ligesom den

udpegede kontaktperson deltager i nationale koordineringsmøder vedrørende menneskehandel.

Nordsjællands Politi oplyser, at indsatsen mod menneskehandel og menneskeudnyttelse er forankret i politikredsens enhed for udlændingekontrol. En medarbejder fra denne enhed er endvidere udpeget som kontaktperson på området. Der er samlet set afsat et årsværk til opgaven, som kan være fordelt på flere medarbejdere.

Politikredsen har under ledelse af en politikommissær nedsat en erfaringsudvekslingsgruppe (ERFA-gruppe) bestående af en repræsentant fra anklagemyndigheden samt repræsentanter fra andre enheder i politikredsen, herunder Enheden for Organiseret kriminalitet og Enheden for Efterretning og Analyse. Formålet med ERFA-gruppen er at identificere mulig menneskehandel og menneskeudnyttelse i politikredsen og at planlægge aktioner og efterforskning. For så vidt angår uddannelse gør politikredsen brug af ERFA-gruppens samlede erfaringer og samarbejde med Center mod Menneskehandel.

Københavns Vestegns Politi oplyser, at det primært er politikredsens Sektion for Organiseret Kriminalitet og Udlændingesektionen, der beskæftiger sig med området for menneskehandel og menneskeudnyttelse. I relevante sager håndteres sagerne i samarbejde mellem de to sektioner, og hvor det er relevant ligeledes i samarbejde med kredsens Overgrebssektion.

Udlændingesektionen arbejder næsten på daglig basis med sager, der relaterer sig til området menneskehandel og menneskeudnyttelse, idet kerneområdet for deres arbejde er håndtering af sager om ulovligt ophold og ulovligt arbejde. Når en person af Center mod Menneskehandel vurderes handlet, overgår sagen til Sektionen for Organiseret Kriminalitet med henblik på vurdering af, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte en efterforskning. I forbindelse med efterforskningen understøttes Sektionen for Organiseret Kriminalitet af politikredsens Efterforsknings- og Analyseenhed og efter behov af Observationsgruppens arbejde, mens Udlændingesektionen varetager det udlændingeretlige aspekt i sagen. I kontakten med de forurettede, herunder i forhold til afhøring, inddrages endvidere efterforskere fra politikredsens Overgrebssektion, som har særlige kompetencer i forhold til traumeorienteret praksis og arbejdet med særligt sårbare forurettede.

Medarbejderne opnår typisk viden på området gennem konkret efterforskningsarbejde suppleret med løbende samarbejde med f.eks. Center mod Menneskehandel. Det er ikke muligt at opgøre antallet af medarbejdere, som beskæftiger sig med området på fuld tid, idet det er sagsafhængigt og varierer med antallet og

omfanget af sager. I nogle perioder er der således flere medarbejdere, som arbejder med konkret efterforskning på området på fuld tid. Dette gør sig eksempelvis gældende for 2. halvår af 2022 og aktuelt. Der er i politikredsen udpeget to faste kontaktpersoner på området, henholdsvis lederen af sektionen for Organiseret Kriminalitet og en erfaren efterforsker i sektionen.

Københavns Politi oplyser, at området for menneskehandel og menneskeudnyttelse er organiseret således, at der pågår en kontrolindsats i operativt regi ved Udlændingekontrolsektionen, som forestår kontrol af udlændinge på eksempelvis arbejdspladser og bordeller. Ansvar for den sideløbende efterforskningsmæssige indsats er forankret i Afdelingen for Personfarlig Kriminalitet, Sektionen for Drab og Menneskehandel. Såfremt Udlændingekontrolsektionen vurderer en person som handlet eller udnyttet, underrettes Sektionen for Drab og Menneskehandel, der herefter vurderer sagen med henblik på en eventuel opstart af efterforskning.

Sektionen for Drab og Menneskehandel består af tolv efterforskere, som håndterer disse sager blandt sektionens øvrige opgaveportefølje. Efterforskerne videndeler indbyrdes og i relevante fora med interne og eksterne parter. Politikommissæren i Sektionen for Drab og Menneskehandel er kontaktperson på området.

Bornholms Politi oplyser, at området for menneskehandel og menneskeudnyttelse ikke varetages i en særskilt dedikeret sektion som følge af politikredsens organisatoriske størrelse, der ikke muliggør specialiserede afdelinger og enheder. Operative målrettede indsatser på området varetages af den Politioperative Stab, og konkrete anmeldelser og den efterfølgende sagsbehandling håndteres som udgangspunkt af Central Efterforskning.

Politikredsen har ikke medarbejdere beskæftiget fuld tid med menneskehandel og menneskeudnyttelse grundet den begrænsede mængde af indsatser og anmeldelser relateret til menneskehandel og menneskeudnyttelse på Bornholm. Målrettede indsatser håndteres af personale med arbejdsmæssig erfaring med udlændingekontrol. Konkrete anmeldelser og efterfølgende sagsbehandling håndteres af forskellige sagsbehandlere, som ikke nødvendigvis har erfaring eller uddannelse på området. Efter omstændighederne kan sagsbehandling ske med faglig bistand fra det nationale netværk på menneskehandelsområdet. Politikredsen har udpeget en vicepolitiinspektør som kontaktperson på området.

Grønlands Politi oplyser, at der ikke er en selvstændig struktur for området vedrørende menneskehandel i Grønlands Politi, da der ikke ses udfordringer på området i Grønland. Det bemærkes

i den forbindelse, at Grønlands Politi løbende følger udviklingen, og såfremt der måtte opstå behov herfor vil Grønlands Politi forankre monitoringen af området for menneskehandel i Operativ Stab.

Da der ikke aktuelt ses udfordringer med menneskehandel i Grønland, er der ikke medarbejdere i Grønlands Politi, som beskæftiger sig fuldtid med området, ligesom der ikke er prioriteret ressourcer til uddannelse ud over, hvad der måtte indgå som en del af den almindelige efter-/videreuddannelsesaktivitet for politiuddannede. Grønlands Politi vil naturligvis tage dette op til fornyet vurdering, såfremt der måtte opstå en tendens med øget mistanke om menneskehandel i Grønland. Der er ikke udpeget konkrete kontaktpersoner, som organisationerne kan kontakte i Grønlands Politi.

Færøernes Politi oplyser, at der ikke ses registreret sager om menneskehandel i politiets elektroniske døgnrapportssystem, NIFLHEIMR. Der er heller ikke efterretninger, der indikerer, at der skulle foregå en sådan udnyttelse på Færøerne. Færøernes Politi har imidlertid fokus på kriminalitetsområdet og har indledt et samarbejde med det færøske skattevæsen, TAKS, og det færøske Arbejdstilsyn, Arbejdseftirlitid, om bekæmpelse af social dumping. Henset til kredens størrelse og problemets omfang er der ikke personer, som er fuldtidsbeskæftigede med området. Der er udpeget en kontaktperson på området fra efterforskningsafdelingen. Den pågældende deltager i relevante videndelingsfora mv. om emnet.

Rigspolitiet skal afslutningsvis bemærke, at Politiskolen underviser politistuderende og politikadetter i menneskehandel, herunder introduceres de til handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel. Derudover indeholder efteruddannelseskurserne 1. linegrænsekontrol og 2. linegrænsekontrol undervisning i menneskehandel, herunder identifikation af potentielle ofre for menneskehandel, håndtering af sager om menneskehandel og samarbejdspartnere.”